

**kwaliteit
forensische
zorg**

2025

Handreiking warme overdracht in de forensische zorg

P. Schaftenaar, M. Clercx en V. de Vogel

Datum van publicatie: oktober 2025

Opdrachtgever en financiering

Programma Kwaliteit forensische zorg

Projectuitvoering

Dr. P. Schaftenaar, Metis Zorg, opleider en onderzoeker

Dr. M. Clercx, Rooyse Wissel, onderzoeker

Prof. dr. V. de Vogel, Hogeschool Utrecht, Universiteit Maastricht, Van der Hoeven Kliniek, onderzoeker

Colofon

Deze publicatie/ dit project is tot stand gekomen met financiële ondersteuning van het Programma KFZ. Het Programma KFZ heeft daarnaast zorggedragen voor de inhoudelijke projectbegeleiding waarbij is gestuurd op kwaliteit, voorgangsbewaking en budgetbeheer. Het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie voert namens het programma KFZ het projectmanagement.

© KFZ: Het intellectuele eigendom ligt bij de auteur(s). De auteur(s) stemt er mee in dat deze uitgave onvoorwaardelijk en zonder kosten gebruikt kan worden door alle instellingen binnen het forensische zorgveld

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. De handreiking	2
1 Schriftelijke informatieoverdracht voorafgaand aan de plaatsing	3
2 Mondelinge informatieoverdracht voorafgaand aan de plaatsing	3
3 Praktische info aan de cliënt voorafgaand aan de plaatsing	3
4 Dakpanconstructie: kennismaking vooraf en geleidelijke plaatsing	3
5 Daadwerkelijke plaatsing	3
6 Contact houden na plaatsing	4
3. Poster Warme overdracht.....	5
4. Checklist Warme overdracht	6

1. Inleiding

Deze Handreiking warme Overdracht in de forensische zorg is een deelproduct van het KFZ-project Warme Overdracht (call 2023-190). Deze handreiking bestaat uit de definitie van een warme overdracht en de zes stappen waar een warme overdracht uit bestaat. Daarbij worden twee praktische hulpmiddelen toegevoegd om de handreiking te gebruiken: een poster en een checklist. Met deze drie elementen (de handreiking, de poster en de checklist) willen wij het forensische veld ondersteunen bij het 'warm overdragen' van onze cliënten in samenspraak mét onze cliënten en hun netwerk.

Deze handreiking is tot stand gekomen op basis van een knelpuntenanalyse (literatuur en focusgroepen met professionals), een survey, een vignet- en pilotstudie. De verantwoording hiervan is te lezen in het eindrapport '[Samen optrekken in de forensische keten. Ontwikkeling van een zakwoordenboek en handreiking voor warme overdracht](#)'. In dit project is tevens een [zakwoordenboek](#) ontwikkeld waarin de meest gebruikte termen rondom overdracht worden gedefinieerd. Dit is een praktisch hulpmiddel om de kwaliteit van samenwerking en communicatie over overdrachten tussen professionals te bevorderen.

2. De handreiking

Wat is eigenlijk een warme overdracht? Uit welke onderdelen bestaat dit? Om dit te verduidelijken ontwikkelden we in dit project een definitie. De definitie staat in Box 1.

Box 1: Definitie Warme Overdracht

Het gehele proces van overgang van een forensische cliënt tussen verwijzende en ontvangende instelling. Dit proces bestaat uit drie fases: het proces voorafgaand aan de overplaatsing, de overplaatsing zelf en het proces na de overplaatsing. In alle fases is er zowel contact tussen hulpverleners/instellingen onderling, als tussen de cliënt, de verwijzer en de nieuwe instelling. De warme overdracht wordt uitgevoerd in zes stappen:

- 1) schriftelijke informatieoverdracht voorafgaand aan de plaatsing (fase 1),
- 2) mondelinge informatieoverdracht voorafgaand aan de plaatsing (fase 1),
- 3) informatie aan de cliënt voorafgaand aan de plaatsing (fase 1),
- 4) een dakpanconstructie voor geleidelijke plaatsing (fase 1),
- 5) de daadwerkelijke plaatsing (fase 2) en
- 6) contact houden na de plaatsing (fase 3).

Bij het toepassen van deze stappen kan het zijn dat de specifieke situatie zich onvoldoende leent voor een bepaalde stap, bijvoorbeeld als er sprake is van een interne overplaatsing. Of als het feitelijk onmogelijk is, bijvoorbeeld bij het niet hebben van vrijheden/verlof, wat het onmogelijk maakt om vooraf bij de nieuwe instelling te gaan kijken. Het advies is om in die gevallen met collega's onderling te bespreken wat het beste (alternatief) is, maar ook hoe de handreiking bij benadering alsnog het beste kan worden uitgevoerd, waarbij oog is voor: het zoveel mogelijk beperken/beperkt houden van de risico's, én faciliteren van een positieve ervaring voor de cliënt en diens netwerk.

De verwijzende instelling is verantwoordelijk voor de uitvoering van de warme overdracht. Echter, deze heeft niet in de hand hoe de ontvanger reageert en of alle informatie beschikbaar is. We willen daarom benadrukken dat een succesvolle warme overdracht een inspanning vraagt van zowel de verwijzende als ontvangende instelling, in samenwerking met de cliënt (en indien mogelijk diens netwerk).

De zes stappen van een warme overdracht worden hieronder uitgewerkt. Bij de handreiking hoort ook een poster en een checklist, dit zijn beknopte weergaven van de handreiking en bedoeld als hulpmiddel. De checklist kan worden gebruikt om te monitoren hoezeer de handreiking bij een overdracht wordt toegepast.

1 Schriftelijke informatieoverdracht voorafgaand aan de plaatsing

Hierbij wordt ten minste overgedragen:

- De aanmeldformulieren van de nieuwe instelling
- Behandelinformatie, concreet en zo volledig mogelijk, inclusief jaartallen, namen van instellingen etc., voor zover je bevoegd bent dit te versturen.
- Een medische, verpleegkundige en sociotherapeutische overdracht, met hierin:
 - Een medicatie- en uitgiftelijst (indien aanwezig)
 - Een schriftelijk profiel van de cliënt, waarin een beeld wordt geschetst van de cliënt met zijn of haar krachten, beperkingen en bekende informatie over de best passende bejegeningssstijl.

Waarbij:

- In de geleverde informatie duidelijk is van wie dit afkomstig is en hoe deze persoon, dan wel een plaatsvervanger, rechtstreeks te bereiken is (per mail en telefonisch).
- Het perspectief van de cliënt (zijn/haar wensen, motivatie en andere voor de cliënt belangrijke zaken) wordt meegenomen in de overdracht.
- De *Handreiking informatie-uitwisseling forensische zorg* (<https://www.forensischezorg.nl/documenten/publicaties/2021/07/01/handreiking-informatie-uitwisseling-forensische-zorg>) wordt gebruikt.

2 Mondelinge informatieoverdracht voorafgaand aan de plaatsing

- Er is (eventueel telefonisch of via een onlinebijeenkomst) contact over de aanmelding tussen verwijzende instelling en ontvangende instelling, door behandelaar én het afdelingsteam (sociotherapeuten/woonbegeleiders).
- Als er mondeling meer wordt overgedragen dan schriftelijk, wordt dit door de verwijzende instelling op papier gezet en verstuurd naar de ontvangende instelling.
- Indien mogelijk draagt de verwijzende instelling niet aan één persoon over, maar aan het gehele team (bijvoorbeeld in een onlinebijeenkomst). Indien er sprake is van méér dan één ontvangende instelling (bijvoorbeeld bij het opstarten van zowel ambulante behandeling als woonbegeleiding) overlegt de verwijzende instelling met alle partijen gezamenlijk.

3 Praktische info aan de cliënt voorafgaand aan de plaatsing

- De cliënt ontvangt actuele informatie en huisregels over de nieuwe instelling. Deze informatie is in voor de cliënt begrijpelijke taal.
- Bij voorkeur is er een filmpje, VR programma of een webpagina. Dit wordt voorafgaand aan de opname samen met cliënt bekeken door de verwijzende instelling of ontvangende instelling.
- Het netwerk van cliënt wordt indien mogelijk betrokken en krijgt ook actuele informatie, in begrijpelijke taal.
- Als er een wettelijke vertegenwoordiger is, wordt ook deze geïnformeerd.

4 Dakpanconstructie: kennismaking vooraf en geleidelijke plaatsing

De cliënt kan geleidelijk wennen aan de nieuwe locatie. Hierbij gaat de cliënt voorafgaand aan de overplaatsing een keer kijken en/of wordt de cliënt door toekomstige begeleiders bezocht terwijl hij nog bij de verwijzende instelling verblijft.

- De cliënt gaat eerst een keer koffiedrinken, gaat ook een keer mee-eten en gaat bij voorkeur ook een nacht logeren. Indien dit echt niet mogelijk is, wordt met de verwijzende instelling en de cliënt samen nagedacht over de beste benadering van de ideale werkwijze binnen praktische kaders.
- Denk actief en gestructureerd na over de volgende vragen:
 - Hoe maakt de cliënt de beste start?
 - Hoe kan de cliënt het beste afscheid nemen van de verwijzende instelling?
 - Kan het netwerk van de cliënt ook een keer meekomen? Of op welke andere werkwijze kunnen zij zo goed mogelijk worden betrokken?

5 Daadwerkelijke plaatsing

- Iemand van de verwijzende instelling gaat mee met de overplaatsing. Bij voorkeur wordt er samen gereisd, al is dat is niet altijd mogelijk (bijvoorbeeld als het vervoer beveiligd moet plaatsvinden).
- Er is door de begeleider van de verwijzende instelling, zowel contact met de aanwezigen van het nieuwe team als met de cliënt zelf. Bij voorkeur wordt er samen koffiegedronken of vindt een praktische activiteit plaats, zoals het helpen inrichten van de kamer.

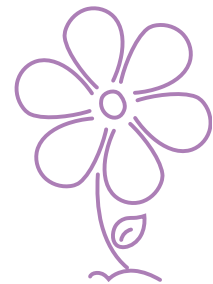
- Er is een gesprek tussen de verwijzende begeleider, de cliënt en de aanwezige nieuwe teamleden.
- Kan het netwerk van de cliënt betrokken worden door mee te gaan of te helpen?

6 Contact houden na plaatsing

- Er vindt minimaal één keer telefonisch contact plaats vanuit de verwijzende instelling naar de contactpersoon van de nieuwe instelling en naar de cliënt.
- Bij voorkeur wordt ten minste een keer een bezoek gebracht vanuit de verwijzende instelling, waarbij er contact is met de cliënt en met de aanwezige teamleden.
- De verwijzende instelling houdt zich beschikbaar voor contact met de cliënt nadat deze is overgeplaatst.
- Indien mogelijk en gewenst neemt de verwijzende instelling nog een keer contact op met het netwerk van de cliënt.
- De verwijzende instelling houdt zich beschikbaar voor contact/advies/consultatie/nazorg door de ontvangende instelling.

3. Poster Warme overdracht

WARME OVERDRACHT in zes stappen

1

Schriftelijke informatieoverdracht

Aanmeldformulieren; behandelinformatie; perspectief van de cliënt; complete overdracht inclusief risicofactoren en -management; contactgegevens verzender; handreiking informatie-uitwisseling FZ wordt gebruikt.

2

Mondelinge informatieoverdracht

Er is altijd telefonisch contact; bij voorkeur overdracht aan het hele nieuwe team; eventuele veranderingen in beveiligingskader, risicofactoren en -management worden besproken.

3

Info voor cliënt voor plaatsing

Cliënt ontvangt actuele info in begrijpelijke taal; er is een filmpje, webpagina of VR-programma met info; netwerk van cliënt wordt betrokken.

4

Dakpanconstructie (indien mogelijk)

Overgang zo langzaam als nodig, koffiedrinken, mee-eten, logeren; netwerk mee; gesprek met cliënt over verandering van risicofactoren en -management na plaatsing; wat is de beste start; afscheid.

5

Daadwerkelijke plaatsing

Verwijzende instelling gaat mee, reist bij voorkeur samen; begeleider heeft contact met team en cliënt; praktische activiteit en gesprek; netwerk betrekken; ketenpartners informeren, o.a. over risicofactoren, -management en zorg.

6

Contact houden na plaatsing

Minimaal een keer telefonisch contact vanuit verwijzende instelling met aandacht voor risico- en beschermende factoren en risicomangement; bezoek aan cliënt en team; verwijzer is beschikbaar voor cliënt, netwerk en instelling.

4. Checklist Warme overdracht

Checklist 'warme overdracht in de forensische zorg'

Schriftelijke informatieoverdracht voorafgaand aan plaatsing

- ☐ Juiste documenten ten behoeve van forensische financiering door 3RO of IFZ
- ☐ Aanmeldformulieren, behandelgeschiedenis, inclusief data, namen van instellingen
- ☐ Overdracht van medische, psychiatrische, psychologische, verpleegkundige, en socio-therapeutische aspecten, met specifieke aandacht voor risicofactoren en -management
- ☐ Medicatie- en uitgiftelijst
- ☐ Schriftelijk profiel van de cliënt met beeld van krachten, beperkingen, bejegeningstijl
- ☐ Het uitgevraagde perspectief, wensen en motivatie van de cliënt
- ☐ Bij bovenstaande is de handreiking informatie-uitwisseling FZ gebruikt
- ☐ Het is duidelijk wie de informatie verstuurd heeft (naam, mail, telefoonnummer)

Mondelinge informatieoverdracht voorafgaand aan plaatsing

- ☐ Telefonisch contact tussen verwijzer en ontvanger door behandelaren en teams
- ☐ Teams bespreken verandering van beveiligingskader en in risicofactoren en -management
- ☐ Mondeling meer overgedragen dan schriftelijk? Bij cruciale informatie ook nog op papier
- ☐ Draag over aan team i.p.v. 1 persoon. Bij multiple zorg: overdracht aan partijen gezamenlijk

Praktische info aan cliënt voorafgaand aan plaatsing

- ☐ De cliënt ontvangt actuele informatie en huisregels in begrijpelijke taal
- ☐ Bij voorkeur is er een filmpje, VR-programma, website. Dit wordt samen met de cliënt bekeken
- ☐ Het netwerk van cliënt wordt, indien hier toestemming voor is, betrokken en krijgt ook informatie
- ☐ Als er een wettelijk vertegenwoordiger is, wordt deze ook geïnformeerd

Dakpanconstructie: kennismaking vooraf en geleidelijke plaatsing

- ☐ In gesprek met cliënt en instelling over veranderingen in risicofactoren en -management
- ☐ Bezoek aan nieuwe plek of bezocht worden door nieuwe begeleiders, bij voorkeur met netwerk
- ☐ Overgang zo langzaam aan nodig (koffiedrinken, logeren, etc)
- ☐ Afscheid nemen verwijzende instelling

Daadwerkelijke plaatsing

- ☐ Begeleider verwijzende instelling gaat mee, bij voorkeur samen reizen
- ☐ Andere hulpverleners in keten worden geïnformeerd (o.a. wijzigingen risicofactoren en risicomanagement)
- ☐ Begeleider verwijzende instelling heeft contact met team, cliënt en driegesprek
- ☐ Netwerk wordt betrokken

Contact houden na plaatsing

- ☐ Minimaal 1 telefonisch contact van verwijzer naar team en cliënt met aandacht voor risicofactoren en risicomanagement
- ☐ Bij voorkeur minimaal 1 fysiek bezoek aan cliënt (bij behoefte) en team
- ☐ Cliënten mogen altijd contact opnemen met verwijzende (oude) instelling
- ☐ Indien mogelijk en bij behoefte wordt door verwijzer ook contact gezocht met netwerk
- ☐ Verwijzende instelling informeert nieuwe instelling bij contact cliënt en/of netwerk
- ☐ Verwijzende instelling is beschikbaar voor contact/advies/nazorg door ontvangende instelling

